

Redakcja: Grzegorz Gil (dyrektor IEŚ), Anton Saifullayeu
(zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji),
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztan, Damian Szacawa,
Agata Tatarenko

Nr 1694 (199/2026) | 04.09.2026

ISSN 2657-6996
© IEŚ

Spasimir Domaradzki

Wprowadzenie euro i inflacja w Bułgarii

Po dziewięciu miesiącach od wprowadzenia waluty euro w Bułgarii utrzymuje się trend wzrostowy inflacji. Zaproponowane przez rząd rozwiązania prawne i instytucjonalne jak dotąd nie przynoszą rezultatów. Źródeł wzrostu cen należy szukać zarówno w niestabilnej sytuacji na arenie międzynarodowej, jak i w nieskutecznych działaniach bułgarskich instytucji podczas wprowadzania euro. Skutkiem jest narastające społeczne niezadowolenie, które przekłada się na spadek poparcia dla Unii Europejskiej.

W związku z planowanym przystąpieniem do strefy euro władze Bułgarii podjęły kroki, które miały zagwarantować, że wprowadzenie wspólnej waluty nie stanie się źródłem nieuzasadnionego wzrostu cen. W 2024 r. uchwalono Ustawę o wprowadzeniu euro w Republice Bułgarii, a następnie Narodowy plan przyjęcia euro. Szczególną rolę miały odegrać: Komisja Nadzoru Finansowego, Narodowa Agencja Podatkowa (odpowiednik Urzędu Skarbowego), Komisja Ochrony Konkurencji oraz Komisja Ochrony Konsumentów, które podpisały porozumienie o współpracy w celu zapewnienia ochrony konsumentów, producentów i handlowców oraz zagwarantowania konkurencyjnego środowiska rynkowego. Bułgaria przystąpiła do strefy euro 1 stycznia 2026 r.

Handlowcy zostali zobowiązani do przeliczenia cen produktów po sztywnym kursie wymiany lewów na euro. Komisja Ochrony Konsumentów miała monitorować i kontrolować nieuzasadnione podnoszenie cen oraz nadzorować prawidłowość przewalutowania, zaokrąglania i podwójnego oznaczenia cen produktów. Z kolei zadaniem Komisji Ochrony Konkurencji było nadzorowanie procesu zmiany waluty oraz niełojalnych praktyk w kontekście przewalutowania. W tym celu od 8 sierpnia 2025 r. do 8 sierpnia 2026 r. zobowiązano handlowców do informowania o cenach zarówno w lewach, jak i w euro.

Inflacja w Bułgarii. Pomimo przystąpienia do strefy euro Bułgaria pozostaje jednym z państw o najwyższej inflacji w Unii Europejskiej. Dane zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) pokazują, że w 2025 r. średnia roczna inflacja wyniosła 3,5%. W lutym 2026 r. wskaźnik spadł do 2,1%. Tymczasem wzrost cen paliw, który był efektem konfliktu na Bliskim Wschodzie, doprowadził do wzrostu inflacji do 6,3% w maju 2026 r., a następnie do jej spowolnienia do 5,2% w czerwcu i 4,4% w lipcu. Według danych Narodowego Instytutu Statystycznego w ciągu roku, w okresie od maja 2025 r. do maja 2026 r., inflacja wzrosła o 7% (według indeksu cen konsumpcyjnych) oraz o 6,8% według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)¹.

W kontekście utrzymującej się inflacji 21 sierpnia szef Bułgarskiego Banku Centralnego Dimitar Radew pozytywnie ocenił dotychczasowy proces wprowadzania euro i zwrócił uwagę, że nie każdy wzrost cen spowodowany jest wprowadzeniem wspólnej waluty².

Walka z inflacją rządu Radewa. Inflacja stała się głównym tematem debaty publicznej już w trakcie kampanii wyborczej przed kwietniowymi wyborami parlamentarnymi. Ugrupowanie Postępowa Bułgaria (*Прогресивна България*, PB) obecnego premiera Rumena Radewa krytykowało zarówno partie reformatorskie Kontynuujemy Zmianę (*Продължаваме промяната*, KZ) oraz Demokratyczna Bułgaria (*Демократична България*, DB), jak i partię Obywatele na rzecz Europejskiego Rozwoju Bułgarii (*Граждани за европейско бъдеще на България*,

¹ В. Тошкова, Д. Попова, Инфлацията у нас продължава да се ускорява и през май, Инвестор.бг, 1.06.2026, <https://www.investor.bg/a/515-ikonomika-i-makrodanni/431383-inflatziyata-u-nas-prodalzhava-da-se-uskoryava-i-prez-may> [3.09.2026].

² Шефът на БНБ Димитър Радев: Инфлацията започна години преди приемането на еврото, 24 часа, 21.08.2026, <https://www.24chasa.bg/biznes/article/23428821> [3.09.2026].

GERB) byłego premiera Bojko Borisowa, sugerując ich odpowiedzialność za wprowadzenie euro oraz za wzrost cen i obiecując zapanowanie nad inflacją.

Po wygranych wyborach rząd Rumena Radewa zaproponował działania, które miały ograniczyć skutki inflacji. Wśród propozycji znalazły się m.in. ustanowienie górnego pułapu marży czy wprowadzenie tzw. „ceny sprawiedliwej”, która miała być opracowana wspólnie przez przedstawicieli instytucji państwowych, związków zawodowych i biznesu.

W czerwcu parlament przyjął poprawki do Ustawy o ochronie konsumentów, wprowadzając termin „sprawiedliwa wartość”, która jest określona dla 25 podstawowych produktów. Kalkulacja „sprawiedliwej wartości” będzie oparta na dwóch składowych: lokalnej wartości produktu oraz europejskim parytecie cenowym. „Sprawiedliwa wartość” nie będzie służyć do natychmiastowego nakładania sankcji na przedsiębiorców, natomiast będzie punktem odniesienia dla Komisji Ochrony Konsumentów w przypadku rozbieżności między ceną rynkową a „sprawiedliwą wartością” wynoszącej co najmniej 10%. Na mocy Ustawy o ochronie konsumentów w terminie od 9 sierpnia 2026 r. do 9 sierpnia 2027 r. wprowadzono zakaz gospodarczo nieuzasadnionego wzrostu ceny, którego przestrzeganie egzekwuje Komisja Ochrony Konsumentów.

Ta sama komisja została również zobowiązana do prowadzenia strony internetowej, na której będą publikowane ceny obowiązujące w największych sieciach handlowych (z rocznym obrotem powyżej 25 mln euro). Podniesiono także kary finansowe za nieuzasadnione podwyższenie cen, które obecnie wynoszą od 1 tys. do 10 tys. euro dla osób fizycznych i od 10 tys. do 100 tys. dla firm. Komisja Ochrony Konsumentów może również wymagać informacji na temat kształtowania się cen w czasie. Z kolei w Ustawie o ochronie konkurencji zawarto zakaz nieuczciwych praktyk handlowych oraz wprowadzono pojęcia „zbyt wysokiej ceny” oraz „wspólnej pozycji dominującej”.

W czerwcu Ministerstwo Rolnictwa i Żywności oraz największe sieci handlowe w Bułgarii zainicjowały również projekt „Koszyk z troską”. Ma on zapewnić dostęp do podstawowych produktów i większą transparentność łańcucha dostaw od producenta do konsumenta. W ramach inicjatywy, która wstępnie ma trwać pół roku, 14 sieci handlowych przygotowało co najmniej 30 podstawowych produktów ze swojego asortymentu, których cena jest obniżona o 15% względem ceny sprzedaży. Pomysł ten nazwano modelem „wspólnej odpowiedzialności” państwa i biznesu. Ma to zapewnić konsumentom realne obniżki cen³.

Społeczny odbiór wprowadzenia euro. Według kwietniowego badania Eurobarometru 62% ankietowanych wskazało, że proces wprowadzenia euro w Bułgarii został sprawnie zorganizowany. Ponadto 49% uznało, że wprowadzenie euro jest dobre dla Bułgarii, a 43% było przeciwnego zdania. Z kolei 66% respondentów było przekonanych, że wprowadzenie euro przyczyni się do wzrostu cen, a 21%, że jest to krok, który ustabilizuje ceny⁴.

Nawiązując do wypowiedzi szefa Bułgarskiego Banku Narodowego, od strony technicznej proces wprowadzenia wspólnej waluty przebiega sprawnie, natomiast wpływ na dynamikę cen w Bułgarii mają zarówno czynniki zewnętrzne, jak i postawy krajowych przedsiębiorców wobec możliwości wprowadzenia zmian w cenach. Okres wakacyjny ujawnił duże dysproporcje między cenami nad Morzem Czarnym i w głębi kraju, a przykłady zaokrąglania w górę (często nawet o kilkadziesiąt procent) czy zamiany lewów na euro stanowią źródło społecznej frustracji. Równocześnie nie brakuje głosów, że na skutek wprowadzenia euro i nieskutecznej kontroli nad cenami siła nabywcza Bułgarów spadła do poziomu sprzed 5-6 lat. Krytyczna postawa wobec wprowadzenia euro

³ Zob. Стартира националната инициатива „Кошница с грижа” за по-достъпни основни хранителни стоки, Министерство на храните и земеделието, 8.06.2026, <https://www.mzh.government.bg/bg/press-center/novini/startira-nacionalnata-iniciativa-koshnica-s-grizha/> [3.09.2026].

⁴ Zob. Проучване: 62% от българите са на мнение, че преходът към еврото преминава гладко, bTV Новините, 30.04.2026, <https://bTVnovinite.bg/bulgaria/prouchvane-62-ot-balgarite-sa-na-mnenie-che-prehodat-kam-evroto-preminava-gladko.html> [3.09.2026].

i utrzymującej się inflacji przekłada się również na najniższy wynik poparcia dla członkostwa w UE, który według czerwcowego Eurobarometru wynosił tylko 57%, najmniej spośród wszystkich państw unijnych⁵.

Wnioski. Problem inflacji stał się głównym tematem politycznym po przyjęciu euro w Bułgarii. Przejściowe wstrząsy związane z wprowadzeniem wspólnej waluty zostały spotęgowane przez niefortunną koniunkturę międzynarodową, a w szczególności amerykańsko-izraelski atak na Iran, którego bezpośrednim skutkiem jest dynamiczny wzrost cen surowców. Jednak nie mniej istotny jest również czynnik wewnętrzny. Pomimo przyjętych rozwiązań prawnych i instytucjonalnych oraz przeprowadzenia ponad 14 tys. kontroli i nałożenia kar w wysokości ponad 1 mln 300 tys. euro bułgarskie instytucje nie były w stanie zapanować nad procesem niekontrolowanych zmian cen. Skoncentrowanie uwagi rządu na większych sieciach handlowych nie było wystarczające do zahamowania inflacji.

Działania rządu krytykowane są zarówno przez środowiska wolnorynkowe – jako ingerencja w rynek, jak i przez związki zawodowe – jako niewystarczające. W przestrzeni publicznej pojawiły się także głosy, że obecna sytuacja stanowi dobrą okazję do głębszej refleksji nad łańcuchami dostaw, mechanizmami kształtowania cen, rolą pośredników oraz problemami poszczególnych branż.

Jak dotąd wprowadzenie euro wpłynęło negatywnie na poparcie społeczne dla Unii Europejskiej, które według danych Eurobarometru wiosną 2024 r. wynosiło ponad 71%, a latem 2026 r. 57%. Wśród części społeczeństwa obecna jest również narracja, według której całociowy problem inflacji w Bułgarii sprowadzany jest wyłącznie do przyjęcia wspólnej waluty.

W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy od wprowadzenia euro widoczne są negatywne skutki w postaci wzrostu cen, jak również nieefektywnych działań instytucji powołanych do ich monitorowania.

Jednocześnie bułgarski socjolog Georgi Dimitrow zwraca uwagę, że wprowadzenie euro jest narzędziem do zakotwiczenia Bułgarii w jądrze integracji europejskiej. Jest to szczególnie istotne w kontekście ostrej rywalizacji politycznej o orientację geopolityczną kraju, widocznej w bułgarskiej polityce (zob. „Komentarze IEŚ”, nr 1630).

⁵ Zob. Евробарометър: България е последна в ЕС по оценка за ползите от членството, Мениджър. news, 1.07.2026, <https://manager.bg/%D0%B5%D1%81/evrobarometar-balgaria-e-posledna-v-es-po-ocenka-za-polzite-ot-chlenstvoto> [3.09.2026].